

Bruselj, 24. november 2017
(OR. en)

14821/17

COEST 324

DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Skupna izjava z vrha vzhodnega partnerstva (Bruselj, 24. november 2017)

V prilogi vam pošiljamo skupno izjavo z bruseljskega vrha vzhodnega partnerstva, ki so jo udeleženci vrha sprejeli 24. novembra 2017 v Bruslju.

Skupna izjava z vrha vzhodnega partnerstva

Bruselj, 24. november 2017

Voditelji držav ali vlad in predstavniki Republike Armenije, Republike Azerbajdžana, Republike Belorusije, Gruzije, Republike Moldavije in Ukrajine ter predstavniki Evropske unije in voditelji držav ali vlad in predstavniki njenih držav članic so se 24. novembra 2017 sestali v Bruslju. Vrha so se udeležili tudi predsednik Evropskega parlamenta ter predstavniki Odbora regij, Evropskega ekonomsko-socialnega odbora, Evropske investicijske banke in Evropske banke za obnovo in razvoj, konference regionalnih in lokalnih oblasti za vzhodno partnerstvo in Parlamentarne skupščine Euronest.

1. Udeleženci vrha znova poudarjajo velik pomen, ki ga pripisujejo vzhodnemu partnerstvu kot posebni razsežnosti evropske sosedске politike. Vnovič poudarjajo skupno zavezanost temu strateškemu in ambicioznemu partnerstvu, temelječemu na skupnih vrednotah, vzajemnih interesih in razumevanju, obojestranskih zavezah in odgovornosti, diferenciaciji in vzajemnem prevzemanju odgovornosti, ki vzhodnoevropske partnerske države približuje Evropski uniji. Stalni in dejanski napredek pri izvajanju reform je ključnega pomena za nadaljnjo uspešnost vzhodnega partnerstva.

2. Udeleženci vrha se znova zavezujejo krepitvi demokracije, pravne države, človekovih pravic in temeljnih svoboščin, pa tudi načel in pravil mednarodnega prava, ki so jedro vzhodnega partnerstva. Evropska unija ostaja odločena podpirati ozemeljsko celovitost, neodvisnost in suverenost vseh svojih partneric. Polna zavezanost ciljem in načelom Ustanovne listine ZN, Helsinške sklepne listine iz leta 1975 in Pariške listine OVSE iz leta 1990 ter njihovo dosledno spoštovanje in upoštevanje so ključnega pomena za uresničitev naše skupne vizije o mirni in enotni Evropi. Udeleženci vrha ponovno potrjujejo elemente in načela, vključene v izjave s predhodnih vrhov vzhodnega partnerstva, ter poudarjajo, da so trdno odločeni izpolniti zaveze, sprejete na predhodnih vrhah in v okviru dvostranskih sporazumov.
3. V zvezi s tem poudarjajo, da sta utrjevanje in spodbujanje skupnih vrednot in načel, h katerim so se zavezali, ključni prednostni nalogi, ki prispevata k razvijanju okrepljenih odnosov med EU in njenimi partnericami. Z vezmi, vzpostavljenimi v okviru vzhodnega partnerstva, so Evropska unija in partnerske države skupaj močnejše in se lahko bolje spoprijemajo s skupnimi izzivi. Udeleženci vrha se strinjajo, da sta tesnejše sodelovanje ter v prihodnost usmerjen in celovit politični dialog bistvenega pomena pri reševanju skupnih izzivov in doseganju skupnih ciljev.
4. Udeleženci poudarjajo pomen krepitve državne, gospodarske in družbene odpornosti tako v EU kot v partnerskih državah, pa tudi vlogo, ki jo ima vzhodno partnerstvo pri tem v soseščini Evropske unije, kakor je poudarjeno tudi v globalni strategiji za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije ter v pregledu evropske sosedске politike.

5. Vzhodno partnerstvo podpira uresničitev ključnih globalnih ciljev politike iz agende ZN za trajnostni razvoj do leta 2030, ki stremijo k razvoju uspešnejših in odgovornejših družb z dobrim vodstvom, in iz Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah. Udeleženci vrha priznavajo, da so negativne posledice podnebnih sprememb med največjimi izzivi našega časa, pri katerih so potrebna okrepljena prizadevanja vseh deležnikov. Potrjujejo pomen dinamične civilne družbe in enakosti spolov za sprostitev celotnega gospodarskega in družbenega potenciala družb, s čimer bi okrepili gospodarski razvoj in socialno kohezijo.
6. Udeleženci vrha so še naprej zelo zaskrbljeni zaradi nenehnih kršitev načel mednarodnega prava v več delih regije. Pozivajo k oživitvi prizadevanj za mirno reševanje nerešenih konfliktov v regiji na podlagi načel in pravil mednarodnega prava. Reševanje konfliktov, vzpostavitev zaupanja in dobri sosedski odnosi so bistveni za gospodarski in socialni razvoj ter sodelovanje. Udeleženci vrha pozdravljajo prizadevanja in okrepljeno vlogo EU pri reševanju konfliktov in vzpostavljanju zaupanja v okviru obstoječih dogovorjenih pogajalskih formatov in procesov ali v podporo tem formatom in procesom, po potrebi tudi s prisotnostjo na terenu.
7. Udeleženci poudarjajo, da je cilj vzhodnega partnerstva ustvariti skupno območje demokracije, blaginje, stabilnosti in okrepljenega sodelovanja ter da ni uperjeno proti nikomur. Sodelovanje je od primera do primera mogoče razširiti na tretje države, kadar je za vzpostavitev vezi z drugimi partnericami potrebno širše sodelovanje in če bi to pripomoglo k uresnitvi ciljev posameznih dejavnosti in splošnih ciljev vzhodnega partnerstva. Udeleženci poudarjajo suvereno pravico vsake partnerice, da izbere raven ambicij in ciljev, ki si jih prizadeva uresničiti v odnosih z Evropsko unijo.

8. Udeleženci vrha pozdravljajo dosedanje dosežke vzhodnega partnerstva in okrepljeno diferenciacijo v dvostranskih odnosih med EU in posameznimi partnerskimi državami. Obseg in intenzivnost sodelovanja sta odvisna od ambicij in potreb EU in njenih partneric, pa tudi od hitrosti izvajanja reform in njihove kakovosti.
9. Udeleženci vrha pozdravljajo dejstvo, da so s sklepom voditeljev držav ali vlad EU iz decembra 2016 v celoti začeli veljati pridružitveni sporazumi ter poglobljena in celovita območja proste trgovine z Gruzijo, Republiko Moldavijo in nazadnje z Ukrajino.
10. Pri tem se udeleženci vrha zavedajo evropskih teženj in evropske izbire zadevnih partneric, kakor je navedeno v pridružitvenih sporazumih. Sporazumi predvidevajo pospešeno politično pridruževanje in gospodarsko povezovanje z Evropsko unijo. Udeleženci vrha pozdravljajo podporo, ki jo EU nudi izvajanju teh sporazumov. V teh okoliščinah in ob ohranjanju vključujoče narave, značilne za vzhodno partnerstvo, je čas, da partnerice v okviru pridružitvenih sporazumov ter poglobljenih in celovitih območij proste trgovine sodelujejo pri skupnih razpravah o napredku, priložnostih in izzivih v zvezi s pridružitvijo povezanimi reformami, kakor to tudi želijo, da bi olajšali polno uveljavitev teh sporazumov in območij.
11. Udeleženci vrha pozdravljajo podpis celovitega in okrepljenega sporazuma o partnerstvu med Evropsko unijo in Armenijo ob robu vrhunskega srečanja. Pozdravljajo tudi velik napredek v trenutnih pogajanjih med Evropsko unijo in Azerbajdžanom o novem okvirnem sporazumu. Veselijo se, da je kritično sodelovanje EU z Belorusijo postalo bolj celovito, tudi v okviru usklajevalne skupine EU-Belorusija, dialoga o človekovih pravicah in dialoga o trgovini.

12. Udeleženci vrha pozdravljajo dejstvo, da EU še naprej podpira vzhodno partnerstvo prek celovite in namenske uporabe evropskega instrumenta sosedstva, tudi programov čezmejnega sodelovanja, in drugih razpoložljivih finančnih instrumentov. Finančna podpora, ki jo EU nudi partnericam, bo pogojena s konkretnimi reformnimi ukrepi. Pristop EU, ki temelji na spodbudah („več za več“), bo še naprej koristil partnericam, ki najaktivneje izvajajo reforme. Načrt za zunanje naložbe zagotavlja nove možnosti financiranja, zlasti z ustanovitvijo Evropskega sklada za trajnostni razvoj, v okviru katerega naj bi učinkovito pritegnili precejšnje naložbe.
13. Udeleženci se veselijo, da bo naše razširjeno in poglobljeno sodelovanje v okviru vzhodnega partnerstva v prihodnje še bolj dinamično in učinkovito, s poudarkom na konkretnih koristih za državljane. Opozarjajo, da je treba izboljšati ozaveščenost javnosti o programih EU, ki prispevajo k temu cilju.
14. Udeleženci vrha pozdravljajo 20 zastavljenih ciljev za leto 2020, ki naj bi prinesli oprijemljive rezultate na pregleden in vključujoč način ter okrepili odpornost *[kakor je predstavljeno v Prilogi I]*. Veselijo se še intenzivnejšega sodelovanja v okviru revidirane večstranske strukture vzhodnega partnerstva *[kakor je predstavljeno v Prilogi II]*, s čimer bo zagotovljena boljša podpora političnim ciljem v okviru partnerstva, tudi sodelovanju med partnericami. Vzpostavljen bo bolj celosten, sodelovalen, medsektorski in k rezultatom usmerjen pristop k temu sodelovanju. Udeleženci poudarjajo vlogo ministrskih srečanj pri zagotavljanju političnih smernic za ukrepanje v različnih sektorjih.

15. Udeleženci vrha poudarjajo, da je dobro upravljanje na vseh ravneh ključnega pomena za zaupanje državljanov v njihove vlade. Izvajanje reform javne uprave in sodstva ter boj proti korupciji sta podlaga za vse ostale politike v zvezi s tem in bistvena za krepitev odpornosti. Udeleženci se strinjajo, da se bodo s spodbujanjem človekove varnosti, ki je odvisna tudi od razvoja učinkovitih, odgovornih, preglednih in demokratičnih institucij, zmanjšale družbene ranljivosti. S sodelovanjem in podporo EU pri reformi varnostnega sektorja, izvajanju integriranega upravljanja meja, razbitju mrež organiziranega kriminala, zatiranju tihotapljenja ljudi in trgovine z njimi, reševanju problema neregularnih migracij, preprečevanju hibridnih groženj, boju proti terorizmu in nasilnemu ekstremizmu, tudi z medverskim in medkulturnim dialogom, preprečevanju radikalizacije, krepitvi kibernetске varnosti in zatiranju kibernetске kriminalitete ter izboljšanju preprečevanja nesreč, odzivanja nanje in obvladovanja kriz v primeru nesreč se bo izboljšala sposobnost partnerskih držav, da vzdržijo pritiske, s katerimi se soočajo. Udeleženci vrha soglašajo, da je pri reševanju navedenih izzivov potrebno učinkovito sodelovanje med zainteresiranimi partnerskimi državami in ustreznimi organi EU. Udeleženci vrha opozarjajo, da je treba po potrebi okrepiti varnostni dialog in sodelovanje na področju SVOP, in v zvezi s tem pozdravljajo koristen prispevek partneric k misijam in operacijam EU.

16. Udeleženci vrha menijo, da sta gospodarski in družbeni razvoj ter podpora procesom sprememb v središču skupnih prizadevanj za stabilnost in odpornost v evropskem sosodstvu. Oblikovanje vzdržne gospodarske politike in regulativnih okvirov, tudi s pomočjo okrepljenih prizadevanj Evropske unije in mednarodnih finančnih institucij, bo pripomoglo k vzpostavitvi okolja, ki bo spodbujalo razvoj konkurenčnih, okolju prijaznih, digitaliziranih in na inovacijah temelječih gospodarstev ter pritegnilo naložbe, ustvarjalo delovna mesta ter pospešilo vključujočo trajnostno rast in povečano trgovino z EU ter med partnerskimi državami, s tem pa bi partnerske države tudi spodbudili k okrepitvi prizadevanj za celovito uporabo obstoječih prostotrgovinskih območij. S tega vidika udeleženci pozdravljajo rezultate četrtega poslovnega foruma vzhodnega partnerstva, ki je bil oktobra 2017 v Talinu. Posebej pomembno bo pomagati malim in srednjim podjetjem, med drugim z omogočanjem lažjega dostopa teh podjetij do posojil v lokalni valuti, pa tudi z zagotavljanjem podpore za boljši dostop do visokohitrostne širokopasovne povezave in doseganjem napredka pri zagotavljanju nižjih cen gostovanja, najprej med partnerskimi državami, v poznejši fazi pa po možnosti tudi z EU. V zvezi s tem udeleženci vrha soglašajo, da bodo sodelovali na področju harmonizacije digitalnih trgov, da bi tudi partnerske države občutile koristi enotnega digitalnega trga.

17. Glede na pomen povezljivosti se udeleženci strinjajo, da boljše in varnejše prometne povezave nudijo nove priložnosti za razvoj in omogočajo učinkovitejšo komunikacijo in izmenjave med Evropsko unijo in partnerskimi državami, pa tudi med samimi partnerskimi državami. Glede na pozitiven učinek sporazumov o skupnem zračnem prostoru z Gruzijo in Republiko Moldavijo opozarjajo, da je treba sporazum o skupnem zračnem prostoru z Ukrajino skleniti v najkrajšem možnem času, obenem pa podpirajo čimprejšnji zaključek pogajanj o takšnih sporazumih z Armenijo in Azerbajdžanom. Velik pomen pripisujejo intermodalnosti in interoperabilnosti prometnih povezav in boljšim povezavam z omrežjem TEN-T za vse načine prevoza ter pozdravljajo podpis sporazumov na visoki ravni med EU in partnerskimi državami o informativnih zemljevidih za osrednja omrežja. Zavedajo se pomena varne, trajnostne, zanesljive in cenovno dostopne energije za vse, opozarjajo pa tudi na pomen zanesljive oskrbe in diverzifikacije virov energije, njenih dobaviteljev in poti oskrbe z energijo ter poudarjajo, da so v ta namen potrebna prizadevanja v duhu solidarnosti in odprtosti. Pri vzpostavljanju evropske energetske unije je dobrodošlo dejavno sodelovanje partnerskih držav. Udeleženci vrha so določeni okrepani energetska varnost prek medsebojnih povezav in trajnostne rabe energijskih virov, vključno z boljšo energetsko učinkovitostjo in uporabo obnovljivih virov energije, zmanjšati odvisnost in povečati odpornost. Prav tako poudarjajo, da je treba ustrezno upoštevati najvišje mednarodne standarde jedrske varnosti in varstva okolja.
- Udeleženci vrha poudarjajo zavezanost prehodu na okolju prijaznejša, učinkovitejša in trajnostna gospodarstva, pa tudi boljšemu prilagajanju na podnebne spremembe in njihovi blažitvi ter reševanju okoljskih izzivov. Pravočasno izvajanje večstranskih sporazumov in obsežnih reform na teh področjih je še vedno ključnega pomena.

18. Medosebni stiki, tudi na področjih izobraževanja, mladih, kulture in znanosti, in mobilnost zbližujejo družbe. Udeleženci vrha pozdravljajo učinkovito izvajanje brezvizumskih režimov za Republiko Moldavijo, Gruzijo in Ukrajino. Upajo na okrepljeno sodelovanje in nadaljnji napredek na področju mobilnosti v varnem in dobro upravljanem okolju, pa tudi na to, da bo pravočasno obravnavano vprašanje začetka dialoga o liberalizaciji vizumskega režima z Armenijo, če bodo izpolnjeni pogoji za dobro upravljanje in varno mobilnost, vključno z učinkovitim izvajanjem sporazumov med pogodbenicami o poenostavitvi vizumskih postopkov in o ponovnem sprejemu. Veselijo se intenzivnejšega sodelovanja z vsemi partnericami pri posodabljanju izobraževalnih, raziskovalnih in inovacijskih sistemov ter izboljševanju njihovih rezultatov z vidika kakovosti in konkurenčnosti, ob zagotavljanju spoštovanja pravic, ki jih že uveljavljajo pripadniki nacionalnih manjšin in ki so zapisane v konvencijah ZN in Sveta Evrope ter z njimi povezanih protokolih, nediskriminacije pripadnikov manjšin in spoštovanja raznolikosti ter ob doslednem upoštevanju strokovnega znanja organov Sveta Evrope pri izvajanju reform teh sistemov. Posebna pozornost bo namenjena podpori in krepitvi generacije mladih, kakor je bilo poudarjeno na tretjem forumu mladih vzhodnega partnerstva junija 2017 v Varšavi, zlasti razvijanju njihovih znanj in spretnosti, državljskega udejstvovanja in solidarnosti, podpiranju akademske mobilnosti ter spodbujanju njihove zaposljivosti in podjetniškega duha s pomočjo celovitega okvira mladinske politike in svežnja za mlade, ki ga je predstavila EU.

19. Udeleženci vrha poudarjajo pomembno vlogo dobro delujočega medijskega okolja in svobode govora v demokratični, odporni in uspešni družbi. Zavedajo se, da je treba v okviru vzhodnega partnerstva zagotoviti večjo podporo neodvisnim medijem, strokovnosti medijev, pa tudi medijski pismenosti. Prav tako soglašajo, da je treba še okrepiti prizadevanja za strateško komuniciranje ter se zavzemati za večjo prepoznavnost sodelovanja med EU in državami vzhodnega partnerstva, pa tudi izboljšati ozaveščenost javnosti o dezinformacijah in jih razkrivati. V zvezi s tem pozdravljajo prispevek druge konference medijev vzhodnega partnerstva, ki je bila septembra 2017 v Kijevu.
20. Udeleženci vrha znova potrjujejo, da je za vzhodno partnerstvo pomembno vključujoče sodelovanje vseh segmentov družbe. Odločeni so krepiti enakost med moškimi in ženskami ter spodbujati krepitev vloge žensk, kakor je določeno v akcijskem načrtu EU za enakost spolov. Sodelovanje s civilno družbo, tudi prek foruma civilne družbe v okviru vzhodnega partnerstva in številnejših stikov z lokalnimi organizacijami civilne družbe in socialnimi partnerji ter njim namenjene ciljno usmerjene podpore, ostaja sestavni del tega partnerstva, kakor je bilo poudarjeno na konferenci civilne družbe vzhodnega partnerstva, ki je bila oktobra 2017 v Talinu. Udeleženci pozdravljajo vlogo lokalnih in regionalnih oblasti v okviru konference regionalnih in lokalnih oblasti za vzhodno partnerstvo (CORLEAP) pri uresničevanju ciljev partnerstva na ravni upravljanja, ki je državljanom najbližja. Spodbujajo tesnejše medparlamentarno sodelovanje, dialog in izmenjave v okviru Parlamentarne skupščine Euronest, pri čemer so seznanjeni, da je njeno predsedstvo ustanovilo „ad hoc delovno skupino za pridružitvene sporazume“.
21. Udeleženci vrha z zanimanjem pričakujejo naslednje vrhunsko srečanje vzhodnega partnerstva, ki bo predvidoma leta 2019 in na katerem nameravajo pregledati uresničevanje zastavljenih ciljev vzhodnega partnerstva in zagotoviti smernice za nadaljnjo krepitev sodelovanja v okviru vzhodnega partnerstva.

Priloga I – 20 zastavljenih ciljev za leto 2020

Doseganje oprijemljivih rezultatov za naše državljane je v središču naših prizadevanj v okviru vzhodnega partnerstva. Na podlagi štirih prednostnih nalog, dogovorjenih na vrhu vzhodnega partnerstva v Rigi leta 2015, je bilo opredeljenih 20 ključnih področij s cilji za leto 2020. Krepitev naše skupne odpornosti je bila podlaga za izbiro konkretnih ciljev.

20 zastavljenih ciljev za leto 2020 predstavlja delovno orodje, ki je bilo na vključujoč način zasnovano skupaj z vsemi deležniki. S pomočjo poenostavljene strukture za večstransko sodelovanje v okviru vzhodnega partnerstva se bo pozorno in redno spremljalo izvajanje dogovorjenih ciljev na celosten in sistematičen način, usmerjen v rezultate, kar bo zagotovilo skupno odgovornost in skupno zavezanost ter dopolnjevanje z dvostranskimi prednostnimi nalogami.

Medsektorski zastavljeni cilji

1. Dinamična civilna družba je ključnega pomena za demokratični ustroj družbe, pregledno javno upravljanje, razvoj zasebnega sektorja, vključujočo in trajnostno gospodarsko rast, varstvo okolja, socialne inovacije, mobilnost in medosebne stike. Civilna družba je nepogrešljiv partner vlade, saj pospešuje reforme in spodbuja odgovornost. Z okrepljenim strokovnim znanjem in upravljavskimi zmogljivostmi organizacij civilne družbe, tudi socialnih partnerjev, se bo povečala vrednost političnega dialoga in k rezultatom usmerjenega odločanja v partnerskih državah.

2. Enakost spolov in nediskriminacija bosta partnerskim državam omogočila, da v celoti izkoristijo gospodarski in družbeni potencial v njihovih družbah. V skladu z akcijskim načrtom EU za enakost spolov za obdobje 2016–2020, Konvencijo o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk in načeli boja proti diskriminaciji se bodo spodbujala prizadevanja za celostno ozaveščanje družb v partnerskih državah. EU bo podprla sprejetje ustrezne zakonodaje ter ustanovitev in krepitev učinkovitih organov za enakost. S programom Ženske v podjetništvu se bodo okrepile gospodarske možnosti za podjetnice.
3. Okrepljeno, jasnejše in prilagojeno strateško komuniciranje, tudi v okviru dejavnosti skupine Stratcom EAST, bo zagotovilo boljše razumevanje Evropske unije med državljani celotnega vzhodnega sosedstva, pa tudi boljše razumevanje partnerskih držav in vzhodnega partnerstva med državljani EU. S podporo pluralnosti in neodvisnosti medijev v partnerskih državah se bosta še naprej izboljševali odgovornost in odpornost proti dezinformacijam.

Gospodarski razvoj in tržne priložnosti

4. Potencial rasti malih in srednjih podjetij (MSP) v partnerskih državah se bo izkoriščal s pomočjo programa EU4Business, ustreznih nacionalnih podpornih programov ter izboljšanega okolja za delovanje MSP v partnerskih državah. Možnosti za trajnostno gospodarsko rast se bodo dodatno okrepile z institucionalizacijo dialoga med javnim in zasebnim sektorjem, podporo k strankam usmerjenim organizacijam za pomoč podjetništvu ter vzpostavitvijo nove regionalne mreže gospodarske diplomacije za povečanje trgovine in spodbujanje naložb v vzhodnem partnerstvu.

5. Obravnavale se bodo vrzeli pri dostopu do financiranja in finančni infrastrukturi, da bi dejansko dosegli trajnostni gospodarski razvoj in preobrazbo. Poglobitev in širitev kapitalskih trgov se bo podpirala tudi s pilotnimi programi za reforme kapitalskega trga. Podpora bo namenjena učinkovitim kreditnim registrom in alternativnim virom financiranja, da bi olajšali naložbe in povečali izvoz. Te reforme bodo spodbudile povečanje posojil v lokalni valuti v tesnem sodelovanju z mednarodnimi finančnimi institucijami.
6. Nove zaposlitvene možnosti na lokalni in regionalni ravni bodo oprte na izvajanje programov EU, namenjenih diverzifikaciji gospodarske dejavnosti in zmanjšanju razlik, zlasti med mladimi državljani. Nova pobuda Župani za gospodarsko rast bo prispevala k mobilizaciji lokalnih oblasti za izvajanje pametnih lokalnih strategij gospodarskega razvoja. K tem ciljem bo dodatno prispevalo izvajanje projektov regionalnega razvoja, tudi na področju kmetijstva.
7. Harmonizacija digitalnih trgov med partnerskimi državami in z EU se bo spodbujala v okviru pobude EU4Digital, da bi odpravili obstoječe ovire za vseevropske spletne storitve za državljane, javne uprave in podjetja. V zvezi s tem bo sodelovanje osredotočeno na podporo partnerskim državam pri krepitvi neodvisnosti nacionalnih regulativnih organov za telekomunikacije, usklajevanju dodeljevanja spektra in določanja cen gostovanja, izvajanju nacionalnih strategij za razvoj širokopasovnih omrežij, na kibernetsko varnost, digitalne inovacije, interoperabilne storitve e-zdravja ter digitalne spretnosti in znanja, pa tudi na podporo pri pilotnem izvajanju čezmejnih e-podpisov, elektronske trgovine in digitalnih prometnih koridorjev.

8. Zagotavljala se bo podpora za trgovino med EU in partnerskimi državami ter med samimi partnerskimi državami, tudi z izvajanjem poglobljenih in celovitih območij proste trgovine za zadevne tri partnerske države, tj. Gruzijo, Republiko Moldavijo in Ukrajino. EU bo na različne načine z vsako od partnerskih držav, vključno z Armenijo, Azerbajdžanom in Belorusijo, še naprej skupaj razpravljala o privlačnih in realističnih možnostih za okrepitev medsebojne trgovine in spodbujanje naložb, da bi se upoštevali skupni interesi, reformirana naložbena politika v zvezi z zaščito naložb ter mednarodna trgovinska pravila in s trgovino povezani mednarodni standardi, tudi na področju pravic intelektualne lastnine, kar bo prispevalo k modernizaciji in diverzifikaciji gospodarstev.

Krepitev institucij in dobrega upravljanja

9. Pravna država in protikorupcijski mehanizmi se bodo krepili s podporo vzpostavitvi in nadaljnjemu razvoju trajnostnih struktur za preprečevanje korupcije in boj proti njej, izboljšanje preglednosti in boj proti pranju denarja. V zvezi s tem se bodo nadaljevala prizadevanja za učinkovite sisteme prijavljanja premoženja in navzkrižij interesov na podlagi enostavnega iskanja po zbirkah podatkov, ukrepe za izvajanje veljavnih mednarodnih priporočil o financiranju političnih strank, neodvisnost protikorupcijskih organov, razvoj pravnega okvira in mehanizmov za izterjavo in upravljanje sredstev ter učinkovita orodja za finančne preiskave.

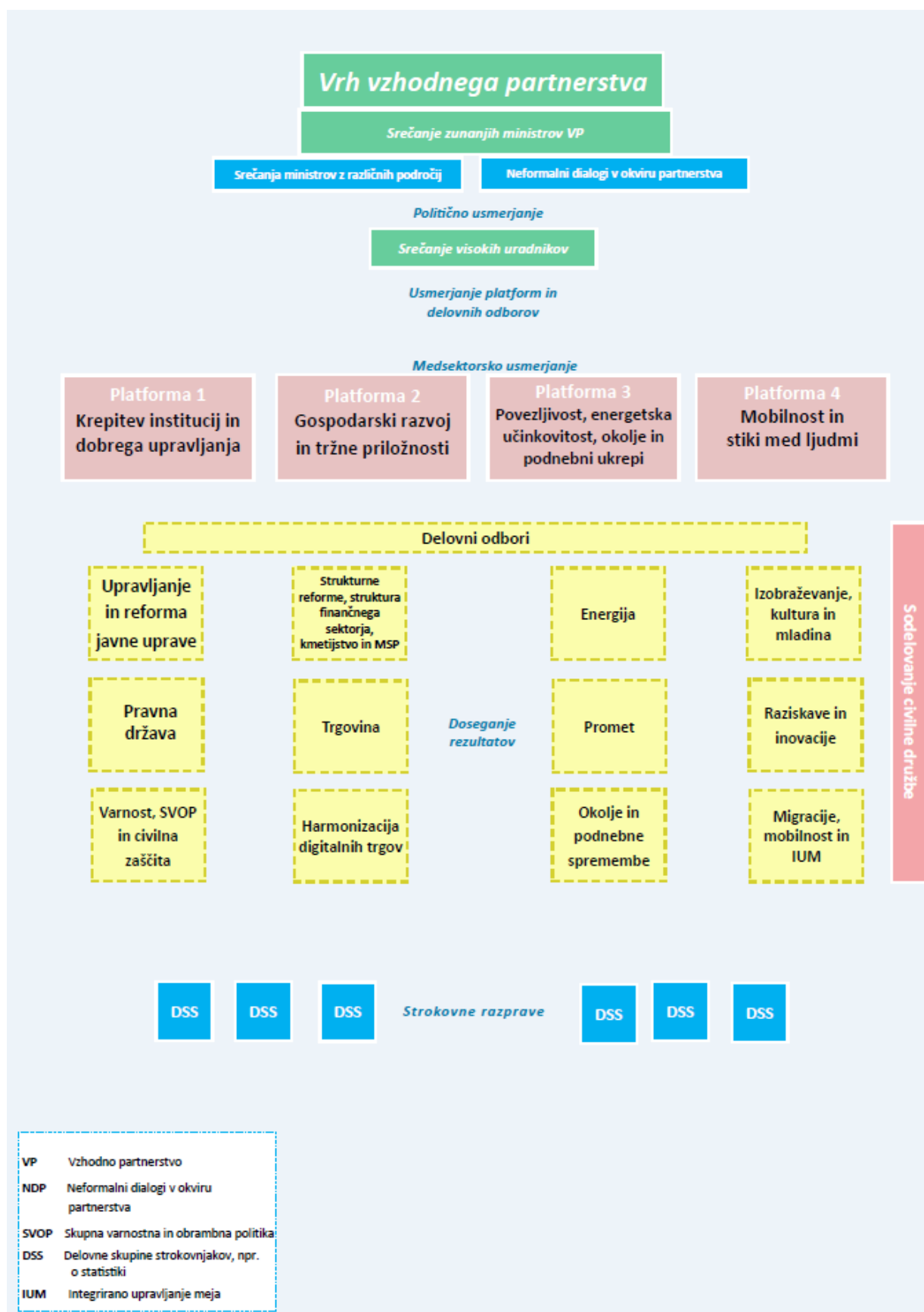
10. Bistvenega pomena bo izvajanje ključnih reform v skladu z evropskimi standardi neodvisnosti, nepristranskosti, učinkovitosti in odgovornosti sodstva, vključno z vzpostavitev ustreznih elektronskih orodij, na primer za dodeljevanje zadev po objektivnih in vnaprej določenih merilih. Uspešno izvajanje preglednega in na dosežkih temelječega zaposlovanja in napredovanja sodnikov, poročanje o disciplinskih primerih, boljši dostop do pravnega varstva, celovito in učinkovito usposabljanje sodnega osebja, znatno zmanjšanje sodnih zaostankov v civilnih in kazenskih zadevah ter boljše izvrševanje sodnih odločb, merjeno glede na dogovorjen niz kazalnikov, bodo prispevali k zaupanju javnosti v državne institucije.
11. Ključnega pomena bo izvajanje reform javne uprave v skladu z mednarodnimi načeli za vzpostavitev strokovne, depolitizirane, odgovorne in etične javne uprave. Napredek na tem področju bodo dokazovale strategije na nacionalni ravni, skladne z mednarodnimi načeli, izboljšana zakonodaja o državni upravi, javni dostop do informacij, dostopne in v storitve usmerjene uprave, okrepljen nadzor nad proračunom in izboljšan institucionalni okvir za uradno statistiko. Raziskana bo možnost sheme spremljanja na delovnem mestu (job shadowing) za javne uslužbence.
12. Tesnejše sodelovanje na področju varnosti in obvladovanja tveganja nesreč bo partnerjem pomagalo, da bodo bolje pripravljeni na odzivanje na krize in nesreče. S podporo, tudi za izgradnjo zmogljivosti za boj proti organiziranemu kriminalu, se bo povečala odpornost partnerskih držav na hibridne grožnje, vključno s kibernetiko varnostjo in zmanjševanjem kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih tveganj ali tveganj zaradi kriminala, nezgod ali naravnih nesreč. Okrepitev varnostnega dialoga in praktičnega sodelovanja na področju SVOP, vključno s povečanjem možnosti za usposabljanje in razvojem zmogljivosti na področju skupne varnostne in obrambne politike/skupne zunanje in varnostne politike (SVOP/SZVP), bo v podporo prispevkom partnerskih držav v evropskih civilnih in vojaških misijah in operacijah.

13. Napredek pri širjenju jedrnega vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T), vključno s cestami, železnico, pristanišči in letališči ter celinskimi plovnimi potmi, se bo dejavno podpiral na podlagi okvirnega dolgoročnega naložbenega akcijskega načrta za dokončanje omrežja TEN-T do leta 2030. Uresničitev potrebnih povezav na razširjenem jedrnem omrežju in odprava ozkih grl v logistični verigi, tudi s povečanjem učinkovitosti obstoječih prometnih omrežij, bosta olajšali prometno komunikacijo in s tem podprli gospodarske izmenjave. Večja učinkovitost postopkov na mejnih prehodih ter zmanjšanje upravnih, tehničnih in drugih ovir bosta omogočila trajnostne in večje prometne tokove blaga. Izboljšanje varnosti v cestnem prometu in napredovanje glede sporazumov o skupnem zračnem prostoru bodo nadalje okrepili medsebojno povezljivost v prometu.
14. Varnost oskrbe z energijo se bo povečala na podlagi boljše medsebojne povezljivosti za plin in električno energijo med partnerskimi državami ter med njimi in EU. Pobuda EU4Energy bo prispevala k višji ravni učinkovitosti in preglednosti energetskih trgov. Zagotovljena bo stalna podpora za tekoče sodelovanje v okviru Energetske skupnosti, ki bo vzhodnim partnerskim državam v pomoč pri izpolnjevanju s tem povezanih obveznosti. V zvezi s tem se bodo skupne zaveze in napredek na tem področju pokazali s posodobitvijo ukrajinskega prenosnega omrežja in skladišč za zemeljski plin, začetkom delovanja strateškega južnega plinskega koridorja in njegovo nadaljnjo širitvijo v Srednjo Azijo, vzpostavitev plinskih povezav Ungheni-Kišinjev in Hermanowice-Bilche Volytsia, krepitvijo elektroenergetskih povezav med Gruzijo in Armenijo, pa tudi z določitvijo pogojev za morebitno povezovanje energetskih sistemov Ukrajine in Moldavije z evropskim omrežjem.

15. Sprejeti bodo odločilni ukrepi za doseganje nizkoogljične rasti, odporne na podnebne spremembe, izboljšanje energetske učinkovitosti in rabe energije iz obnovljivih virov ter za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, kot je določeno v Pariškem sporazumu o podnebnih spremembah. Ti ukrepi bodo vključevali izvajanje akcijskih načrtov za trajnostno energijo in podnebje na podlagi programa Konvencije županov, podporo MSP za trajnostno učinkovitost, zagotavljanje sinergij med programi EU4Business, EU4Energy in EU4Innovation, mobilizacijo finančnih sredstev za okolju prijazne naložbe, podporo oblikovanju nacionalnih strategij za zmanjševanje toplogrednih plinov, pa tudi vzpostavitev nacionalnega spremljanja emisij, poročanja o njih in preverjanja ter nadaljnja prizadevanja za razvoj nacionalnih politik za prilagajanje na podnebne spremembe.
16. Varstvo okolja, blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje se bodo krepili z izboljšanjem upravljanja vodnih virov in čezmejnega sodelovanja na tem področju, vključevanjem okoljskih in s podnebjem povezanih ciljev v sektorske politike, razvijanjem dobrega okoljskega upravljanja in krepitvijo okoljske osveščenosti. Zagotovljena bo podpora za prehod na okolju prijaznejše in bolj krožno gospodarstvo. Med ključnimi ukrepi na tem področju bodo oblikovanje načrtov upravljanja povodij, opredelitev okoljskih tveganj za Črno morje, priprava zakonodaje za strateške okoljske presoje in ocene učinka, izboljšan dostop do okoljskih podatkov in spodbujanje trajnostnega izkoriščanja živih morskih virov.

17. Napredek na področju mobilnosti se bo spodbujal s spremljanjem doslednega izpolnjevanja meril za liberalizacijo vizumskega režima s strani Gruzije, Republike Moldavije in Ukrajine, pravočasnim razmislekom, če bodo razmere to dopuščale, o začetku dialogov o liberalizaciji vizumskega režima z Armenijo in Azerbajdžanom, če bodo vzpostavljeni pogoji za ustrezno upravljano in varno mobilnost, vključno z učinkovitim izvajanjem sporazumov med pogodbenicama o poenostavitvi vizumskih postopkov in ponovnem sprejemu, pa tudi s sklenitvijo sporazuma o poenostavitvi vizumskih postopkov in sporazuma o ponovnem sprejemu z Belorusijo. Še naprej se bo zagotavljala podpora za izvajanje obstoječih partnerstev za mobilnost, med drugim da bi izboljšali upravljanje migracij v partnerskih državah. Izvajanje celovitega upravljanja meja z modernizacijo omrežja mejnih prehodov med partnerskimi državami ter med njimi in državami članicami EU bo olajšalo mobilnost, hkrati pa povečalo varnost in prispevalo k okrepljenim trgovinskim tokovom.
18. Naložbe v znanja in spretnosti mladih, podjetništvo in zaposljivost se bodo znatno povečale, zlasti na podlagi okrepljenega „svežnja za mlade“, ki ga je EU predstavila v okviru pobude EU4Youth ter bo vključeval nov program mobilnosti za mlade in ciljno usmerjene ukrepe na podlagi časovnih načrtov za vključevanje mladih s posebnim poudarkom na vodenju, mobilnosti ter kakovosti formalnega in neformalnega izobraževanja. Mladi in mladi delavci bodo lahko izkoristili boljše možnosti za mobilnost v okviru programa Erasmus+. Sodelovanje partnerskih držav v programih Erasmus +, Ustvarjalna Evropa, COSME in Obzorje 2020 zagotavlja nove priložnosti za mobilnost univerzam, upravam, podjetjem, strokovnjakom, akterjem s področja kulture in avdiovizualnega področja, mladim študentom in raziskovalcem ter prispeva k razvoju kulturnih in ustvarjalnih sektorjev. Kjer bo to ustrezno in mogoče, se bo podpiralo okrepljeno sodelovanje v programih EU.

19. Ustanovljena bo evropska šola za države vzhodnega partnerstva, pri čemer se bodo upoštevale dejavnosti držav članic EU, da bi učencem iz partnerskih držav zagotovili visokokakovostno izobraževanje, povečali njihove izobraževalne in zaposlitvene možnosti, spodbujali sodelovanje, večkulturno razumevanje, strpnost, temeljne vrednote ter boljše razumevanje Evropske unije in njenega delovanja v regiji, pa tudi izboljšali jezikovno znanje. Mreža univerz partnerskih držav se bo posvetila odličnosti v poučevanju.
20. Z novo pobudo EU4Innovation se bo spodbujalo povezovanje raziskovalnih in inovacijskih sistemov držav vzhodnega partnerstva in EU, da bi povečali zaposlitvene in poklicne možnosti raziskovalcev, financirali raziskave in inovacije na konkurenčni osnovi ter spodbujali partnerstva med raziskovalci in industrijo. Cilj sodelovanja bo polnopraven dostop zadevnih partnerskih držav do vseh shem financiranja programa Obzorje 2020 za posamezne raziskovalce. Z reformami nacionalnih javnih sistemov za raziskave in inovacije se bosta izboljšali učinkovitost in konkurenčnost. Z vključitvijo v vseevropsko mrežo GEANT, ki povezuje vse nacionalne raziskovalne in izobraževalne mreže v Evropi, se bo nadalje zmanjšal digitalni razkorak.
-

Da bi zagotovili učinkovitost nove poenostavljene strukture vzhodnega partnerstva in njeno dosledno delovanje v skladu s strateško usmeritvijo, določeno na srečanju na vrhu, in političnimi smernicami z ministrskih srečanj, so platforme zdaj preoblikovane v medsektorske forume v skladu s štirimi ključnimi področji sodelovanja, dogovorjenimi na vrhu vzhodnega partnerstva v Rigi leta 2015. Delovale bodo kot vmesnik med delovnimi odbori (v katerih bodo potekale poglobljene razprave) in srečanju visokih uradnikov (na katerih se bodo oblikovale splošne smernice, iskale sinergije in nadzoroval celoten postopek). Platforme bodo zagotavljale politične smernice za delovne odbore in poročale na srečanjih visokih uradnikov. Ta struktura vzhodnega partnerstva se bo udeleževala v okviru vključujočega in k rezultatom usmerjenega procesa. EU in partnerske države se bodo dogovorile o delovnem načrtu in metodologiji, ki bosta osredotočena na doseganje napredka, zlasti v okviru 20 zastavljenih ciljev za leto 2020. Civilna družba, po potrebi vključno s socialnimi partnerji in poslovno skupnostjo, bo v celoti vključena v prenovljeni proces in uresničevanje navedenih zastavljenih ciljev.
